

Inhoudstafel

INLEIDING	1
MISSIE EN DOELEN	2
DE DOELGROEP VAN MENTOR-ESCALE	3
A. Inleiding	3
B. Profiel van de jongeren: drie verhalen	5
C. Profiel van de jongeren: enkele cijfers	7
PROJECTEN EN VERWEZENLIJINGEN	11
A. Individuele opvolging naar zelfstandigheid	11
B. School / opleiding / werk	15
C. Opvang in transitwoningen van bijzonder kwetsbare jongeren	16
D. Psychologische opvolging	19
E. Huisvesting	20
F. Collectieve activiteiten	21
G. Onthaalgezinnen	29
H. Peterschap	32
I. Expertise: Helpdesk Manorea	33
MENTOR-JEUNES	34
HET TEAM	35
FINANCIERING	38
CONCLUSIE	41

INLEIDING

De media overstelpt ons dagelijks met cijfers over migratie naar Europa. Sommigen komen in ons land aan, anderen zitten vast in Griekenland en nog anderen worden teruggestuurd naar Turkije of hun land van herkomst. Achter deze cijfers zitten echter mannen, vrouwen en kinderen verscholen die, elk met hun eigen geschiedenis, ervoor gekozen hebben of ertoe gedwongen werden om te vluchten. We weten dat de reis lang en heel gevaarlijk kan zijn. Men laat zijn grond, familie, vrienden achter zich en men vertrekt naar een 'terra incognita' waarvan men denkt dat men er in vrede en veiligheid zal kunnen leven en dat de toekomst beter zal zijn.

De jongeren zonder familie in België die door Mentor-Escale begeleid worden, hebben schijnbaar hun bestemming bereikt. Ze hebben de sleutel gevonden waarmee ze zich op duurzame wijze kunnen vestigen bij ons en ze kunnen genieten van de meeste rechten zoals die van onze burgers. Nochtans is de weg die voor hen ligt nog lang: ze moeten een nieuwe taal, cultuur met verschillende regels en uitdrukkingsvormen leren. Ze moeten kennis en competenties verwerven die noodzakelijk zijn om een job te vinden, zonder garantie op succes. Zo heeft een studie van de Universiteit van Gent aangetoond dat allochtonen, met dezelfde kwalificaties, 30% minder kans maken op uitgenodigd te worden op een sollicitatiegesprek. Voor een vacature bij een KMO loopt dit cijfer zelfs op tot 43%!

Onze begeleidsrol bij Mentor-Escale bestaat eruit om de jongere te helpen om zich te ontdoen van zijn bagage waarmee hij bij ons is toegekomen: er zijn lasten (angsten, spijt, trauma's,...) waarvan hij zich geleidelijk aan moet bevrijden, maar vooral ook krachten en competenties die hij met zich meedraagt en die hij moet benutten in zijn nieuwe omgeving. Dankzij een competent team dat op schitterende wijze aangeworven en geleid wordt, maar ook dankzij de steun van de subsidiërende overheden en onze weldoeners, slagen we er relatief goed in. De kwaliteit van ons werk wordt erkend. In 2016 hebben we, dankzij nieuwe middelen die jammer genoeg nog steeds niet structureel zijn, onze activiteiten kunnen verruimen. We willen iedereen die bijgedragen heeft bij deze hartelijk bedanken.

François Casier

Voorzitter van de Raad van Bestuur.

MISSIE EN DOELEN

Het begeleiden van Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen (NBMV) en ex-NBMV's ter bevordering van hun integratie, het creëren van een sociaal steunnetwerk rond hen en het ontwikkelen van projecten ter bevordering van hun ontplooiing.

De vzw Mentor-Escale verzekert een onmisbaar educatief, sociaal en psychologisch kader aan Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen.

Onze doelen bestaan uit:

- Het bevorderen van het zelfstandig worden van de jongeren.
- Het bevorderen van hun ontplooiing en welzijn.
- Het bevorderen van hun sociale contacten.
- Het bevorderen van de ontwikkeling tot een actief kritisch, verantwoordelijk en solidair burgerschap.
- Het bevorderen van de toegang van jongeren tot hun sociale rechten.
- Het begeleiden van de jongeren in de ontwikkeling van een levensproject.

DE DOELGROEP VAN MENTOR-ESCALE

A. Inleiding

In 2016 hebben Mentor-Escale en Mentor-Jeunes de rechtstreekse samenwerking verdergezet om de best mogelijke opvolging te kunnen bieden aan NBMV's die ingeschreven zijn in de twee vzw's. Aangezien Mentor-Escale en Mentor-Jeunes dezelfde lokalen delen, dat sommige werknemers actief zijn in beide zusterorganisaties en dat de jongeren zelf kunnen genieten van de diensten die door beide vzw's worden aangeboden, verzamelt dit verslag de ondernomen acties en bereikte resultaten van beide organisaties.

1. Individuele opvolging

In totaal waren we in 2016 in staat om een individuele opvolging te bieden aan **130 jongeren**. Onder hen werden er **54 gevolgd in Namen en 76 in Brussel**. 117 opvolgingen gebeurden door de maatschappelijk werkers van Mentor-Escale, 23 door diegenen van Mentor-Jeunes.

In 2016 openden we 49 nieuwe dossiers. Er werden 62 begeleidingen afgesloten. Onder hen waren er 10 jonge kinderen waarvan de ouders niet meer opgevolgd werden door Mentor-Escale.

Om op individueel niveau ten laste te worden genomen, moet de jongere:

- Op de vlucht zijn.
- Jonger dan 18 jaar zijn bij aankomst bij ons of jonger dan 21 jaar en vergezeld van een kind of minderjarige broer of zus zijn.
- In België verblijven zonder ouders of wettelijk verantwoordelijke persoon, met uitzondering natuurlijk van zijn voogd die verplicht aangesteld moeten worden sinds de inwerkingtreding van de programmawet van 24 december 2002 betreffende de "Voogdij van Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen" (KB van 22 december 2003, BS van 29.01.2004).
- In staat zijn, middels een aangepaste begeleiding, om zelfstandig te kunnen wonen.
- Recht hebben op maatschappelijke dienstverlening.
- Instemmen met ons omkaderingssysteem (het reglement ondertekenen en aanvaarden).

2. Collectieve activiteiten

In 2016 namen er 255 jongeren deel aan onze collectieve activiteiten. Onder hen werden er 187 niet of niet meer individueel opgevolgd.

Om te kunnen deelnemen aan de collectieve activiteiten, moet de jongere:

- Jonger dan 26 jaar zijn.
- NBMV zijn of het geweest zijn.
- Zijn aankomst op het Belgisch grondgebied officieel verklaard hebben.
- Instemmen met ons omkaderingssysteem (het reglement ondertekenen en aanvaarden).

3. Opvanggezinnen

Het nieuwe grote project van 2016, Opvanggezinnen voor NBMV's, heeft de eerste resultaten opgeleverd.

Zo tellen we op het einde van het jaar:

- **10 gezinnen** die **gekozen** werden en al **jongeren opgevangen** hebben.
- **19 gezinnen** die gekozen werden en **beschikbaar zijn om jongeren op te vangen**.
- **21 gezinnen** die nog **in procedure** zijn.
- **37 gezinnen** die nog **wachten op een informatiesessie**.

B. Profiel van de jongeren: drie verhalen

Er zijn evenveel verledens als jongeren waarmee we werken. Toch kunnen we, als we moeten proberen ze te categoriseren, er drie onderscheiden: de jongeren die er inmiddels in lijken te slagen om een normaal leven te leiden, diegenen die grote vooruitgang geboekt hebben maar nog een weg af te leggen hebben om over alle hulpmiddelen te beschikken om als volwassene door het leven te kunnen en tot slot diegenen die zulke moeilijkheden hebben gekend waardoor ze dag per dag vooruitgang boeken zonder zich een toekomstproject te kunnen voorstellen.

K. (19 jaar - Afghanistan) is een goed voorbeeld van de eerste groep. Hij kwam enkele jaren geleden toe bij Mentor-Escale. Zijn voorgeschiedenis (de redenen waarom hij zijn land ontvlucht is, wat hij gezien en ondergaan heeft tijdens zijn reis naar België) is echt verschrikkelijk. Bij zijn aankomst heeft hij zich moeten aanpassen aan het leven hier, Frans moeten leren, een toekomstproject op poten moeten zetten en een beetje emotionele stabiliteit moeten vinden. Hij kon rekenen op de steun van Mentor-Escale tijdens de verschillende fases van dit proces dat lang en moeilijk was maar tot prachtige resultaten heeft geleid.

K. is nu 19 jaar. Hij spreekt vlot Frans. Hij is getrouwd. Hij is een gelukkige vader van een jongetje van 8 maanden. Hij heeft een stage van 6 maanden in een bedrijf beëindigd. Hij werd er voltijds aangenomen. Tot slot, en dit is misschien werk het mooiste resultaat dat we in ons werk kunnen hopen, zien we inmiddels (aan de manier waarop hij zich gedraagt, spreekt, lacht en de toekomst tegemoetziet) dat hij een verantwoordelijke volwassene is geworden met voldoende hulpmiddelen om een normaal leven te leiden en dit ondanks alles wat hij ondergaan heeft toen hij nog een kind was.

We begeleiden **F. (18 jaar - Eritrea)** sinds 2 jaar. Toen ze aankwam bij Mentor-Escale was ze een jong en erg verlegen en teruggetrokken meisje. Stilletjes aan stelde ze zich open. Eén van de redenen waarom ze meer zelfvertrouwen kregen en zich meer op haar gemak voelde in interactie met anderen, is de recente komst van haar vader naar België (ten gevolge van een procedure tot gezinshereniging). Dit heeft zeker een belangrijke rol gespeeld. Alhoewel ze hem gedurende acht jaar niet gezien had, heeft zijn aanwezigheid in het land waar ze inmiddels woont, nieuwe energie gegeven. Om elkaar te kunnen weerzien haar maatschappelijk werker haar bijgestaan gedurende de ganse administratieve procedure die bijzonder complex is.

Een andere belangrijke verandering in haar leven: enkele maanden geleden hebben we een school voor haar gevonden die bij haar past en waar ze zich goed, geapprecieerd en gerespecteerd voelt. Inmiddels gaat ze met plezier naar school en is ze fier als er met ons over praat. Ze heeft zelfs besloten om theaterlessen te volgen om haar Frans te verbeteren.

Toch is deze vooruitgang nog kwetsbaar en wachten er nog meerdere uitdagingen zoals bijvoorbeeld het vinden van een eigen appartement. Op dit moment woont ze in één van onze gesuperviseerde woningen (transitwoningen genoemd) en binnenkort moet ze verhuizen en wennen aan een nieuw kader zonder wekelijkse bezoeken door haar opvoeder. Dit wordt waarschijnlijk een gevoelige periode maar het zal haar mogelijk maken om een belangrijke stap te zetten in de weg naar volwassenheid. We zullen er uiteraard nog steeds zijn om haar te helpen de nieuwe moeilijkheden die ze nog kan tegenkomen te overwinnen.

M. (18 jaar - Tsjaad) is net volwassen geworden. Hij woont ook in één van onze transitstudio's. Hij is één van de jongeren die, naast het feit dat hij een jonge vluchteling is zonder de aanwezigheid van zijn ouders, met grote problemen te maken heeft.

Toen M. in België aankwam, werd er een ernstige ziekte vastgesteld. Sindsdien moet hij drie keer per week naar het ziekenhuis voor een behandeling die hem afmat en een normaal schoollopen onmogelijk maakt. Naast de fysieke verzwakking moet hij de strijd aangaan met mentale uitputting en proberen om te blijven geloven dat de toekomst beter zal worden.

De afgelopen maanden hebben we een vereniging gevonden die gespecialiseerd is in de begeleiding van jongeren die ernstig ziek zijn en die een deel van hun bijzondere noden ten laste nemen. We hebben ook rechtstreeks samengewerkt met de school waarin hij ingeschreven is om de opvoeders en de directie zijn bijzondere situatie en regelmatige afwezigheid beter te doen begrijpen.

Een opvoeder van Mentor-Escale bezoekt hem minstens één keer per week. De opvoeder is er geleidelijk aan in geslaagd om een vertrouwensband te smeden met M. Door deze relatie kon de jongeman een deel van zijn angsten en zorgen verwoorden en vond hij door de tijd de zin terug om te gaan met leeftijdsgenoten.

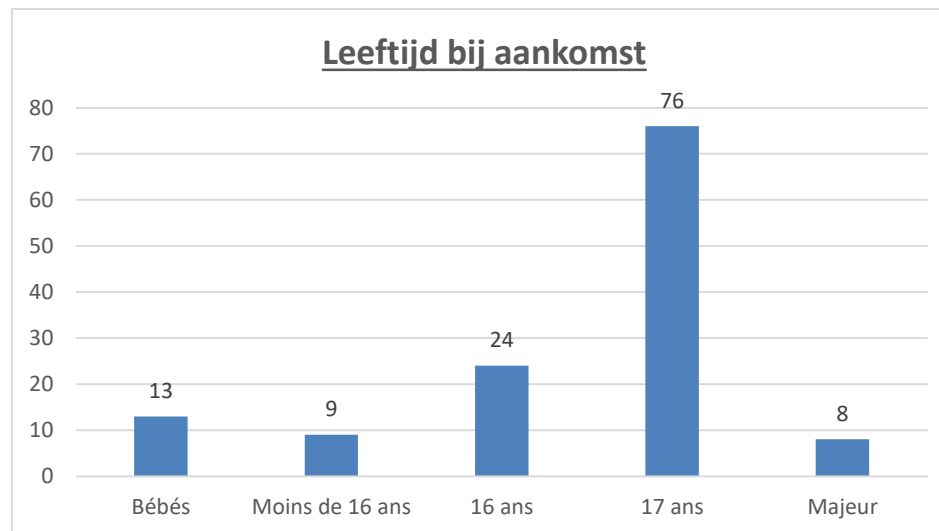
Deze elementen zijn aanmoedigende signalen. Hij heeft onlangs trouwens de wil geuit "om beter te worden en te slagen op school". Op de vraag welke middelen hij moet inzetten om te slagen, antwoordde hij: "Motivatie, motivatie, wil en wil! "

C. Profiel van de jongeren: enkele cijfers

De jongeren die individueel opgevolgd worden

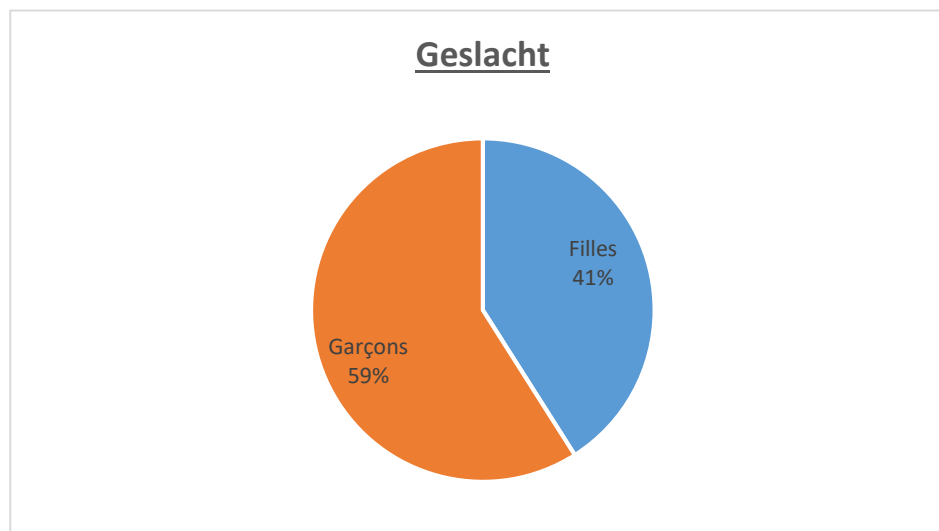
Leeftijd bij aankomst:

- Op het geheel van de jongeren die in 2016 konden genieten van een individuele begeleiding, was de **meerderheid (58%) 17 jaar** bij aankomst bij Mentor.
- De jongeren waarvan de opvolging startte toen ze meerderjarig waren, waren jongeren waarvan de vraag tot tenlasteneming ingediend werd toen ze nog minderjarig waren of jongeren die een kind ten laste hadden of minderjarige broers of zussen hadden.

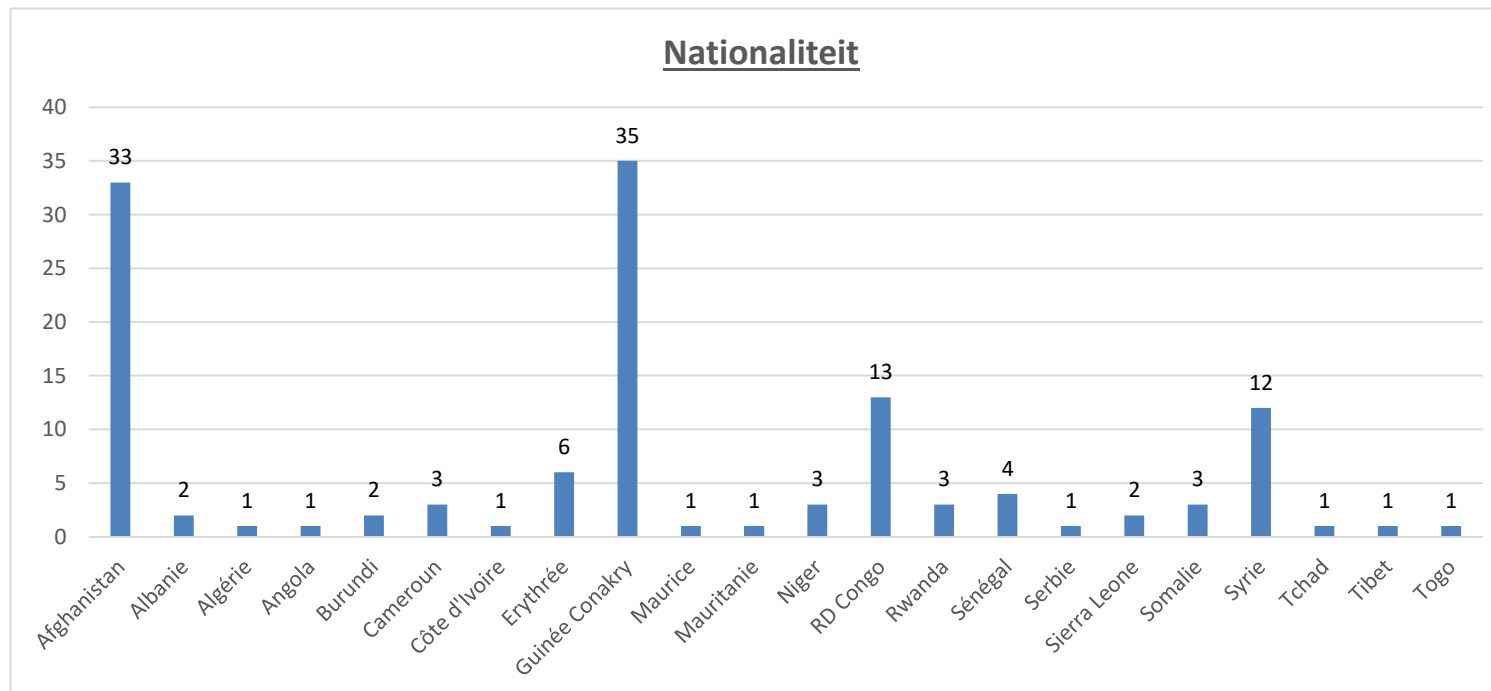
Geslacht:

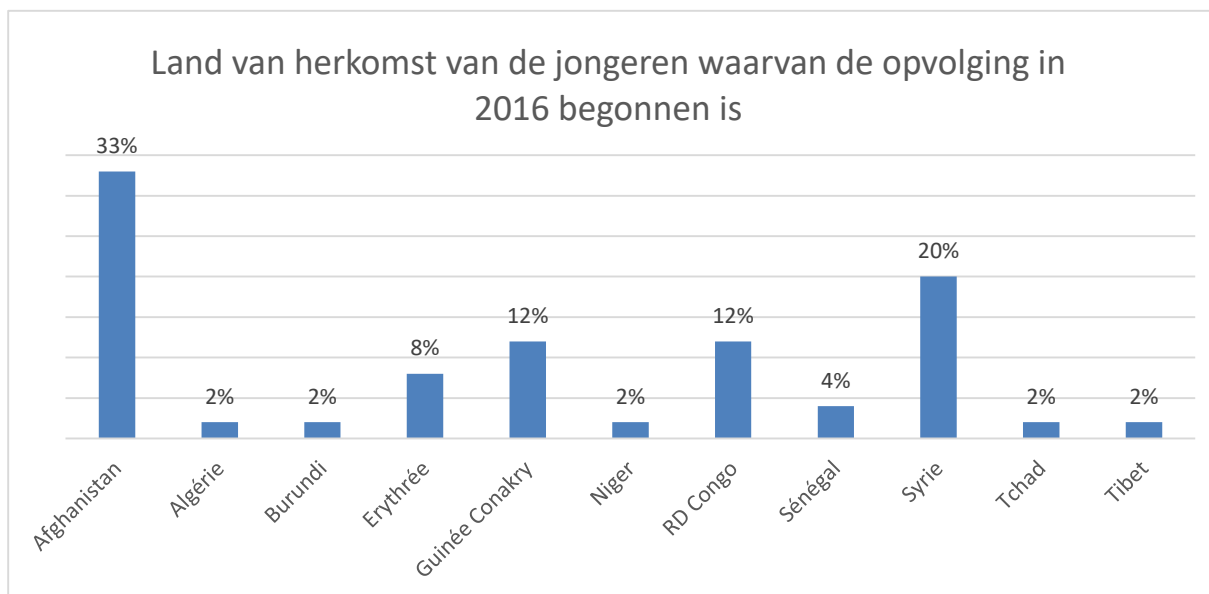
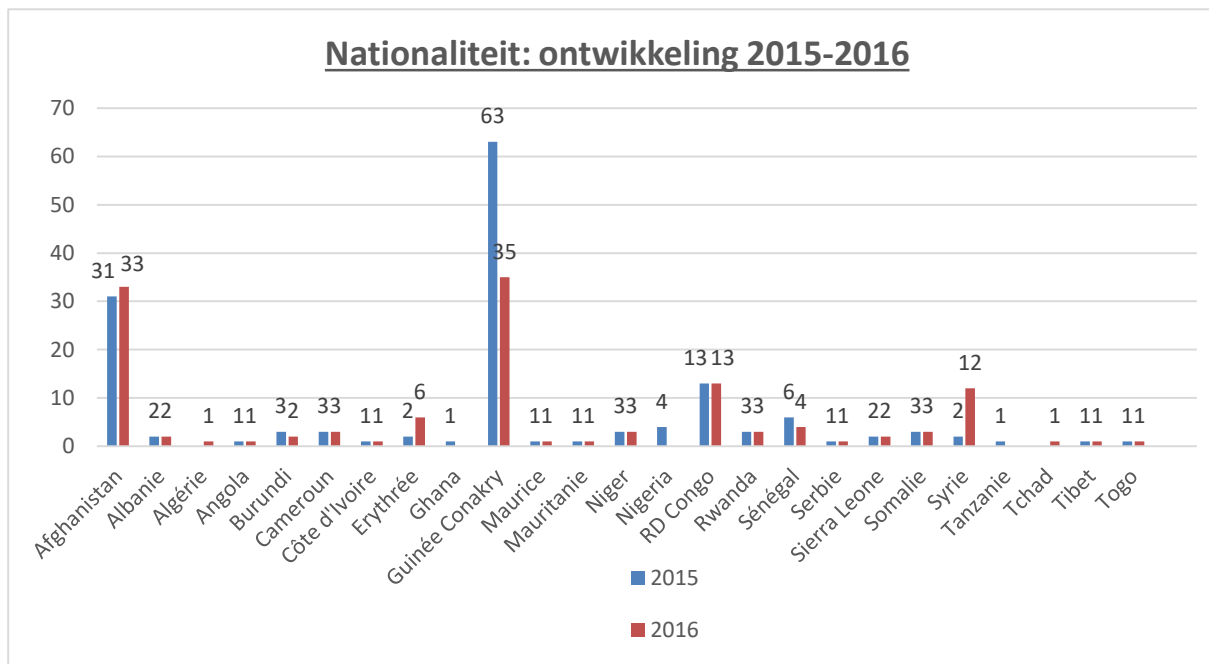
- In 2016 hebben we **77 jongens en 53 meisjes** individueel opgevolgd. Hier willen we opmerken dat het om een grote demografische verandering gaat in vergelijking met vorig jaar. In 2015 vertegenwoordigden de meisjes namelijk 54% van de doelgroep van onze vzw. De situatie is dus duidelijk omgekeerd in 2016. Deze verandering heeft te maken met de wijzigingen die vastgesteld werden omtrent de herkomst van de jongeren die opgevolgd worden door Mentor.

Nationaliteit:

- De jongeren die in 2016 opgevolgd werden, waren afkomstig uit **23 verschillende landen**.
- Meer dan de helft van de jongeren (52%) was afkomstig uit Afghanistan of Guinee Conakry.
- Het aantal verschillende landen van herkomst is hetzelfde gebleven in 2015 en 2016. 23 landen voor beide jaren. Toch waren enkele landen die in 2015 vertegenwoordigd werden niet meer aanwezig in 2016 en omgekeerd.
- Alhoewel Guinee Conakry het meest vertegenwoordigde land blijft (net voor Afghanistan), is het aantal jongeren afkomstig hiervan op significante wijze gedaald (-44%).

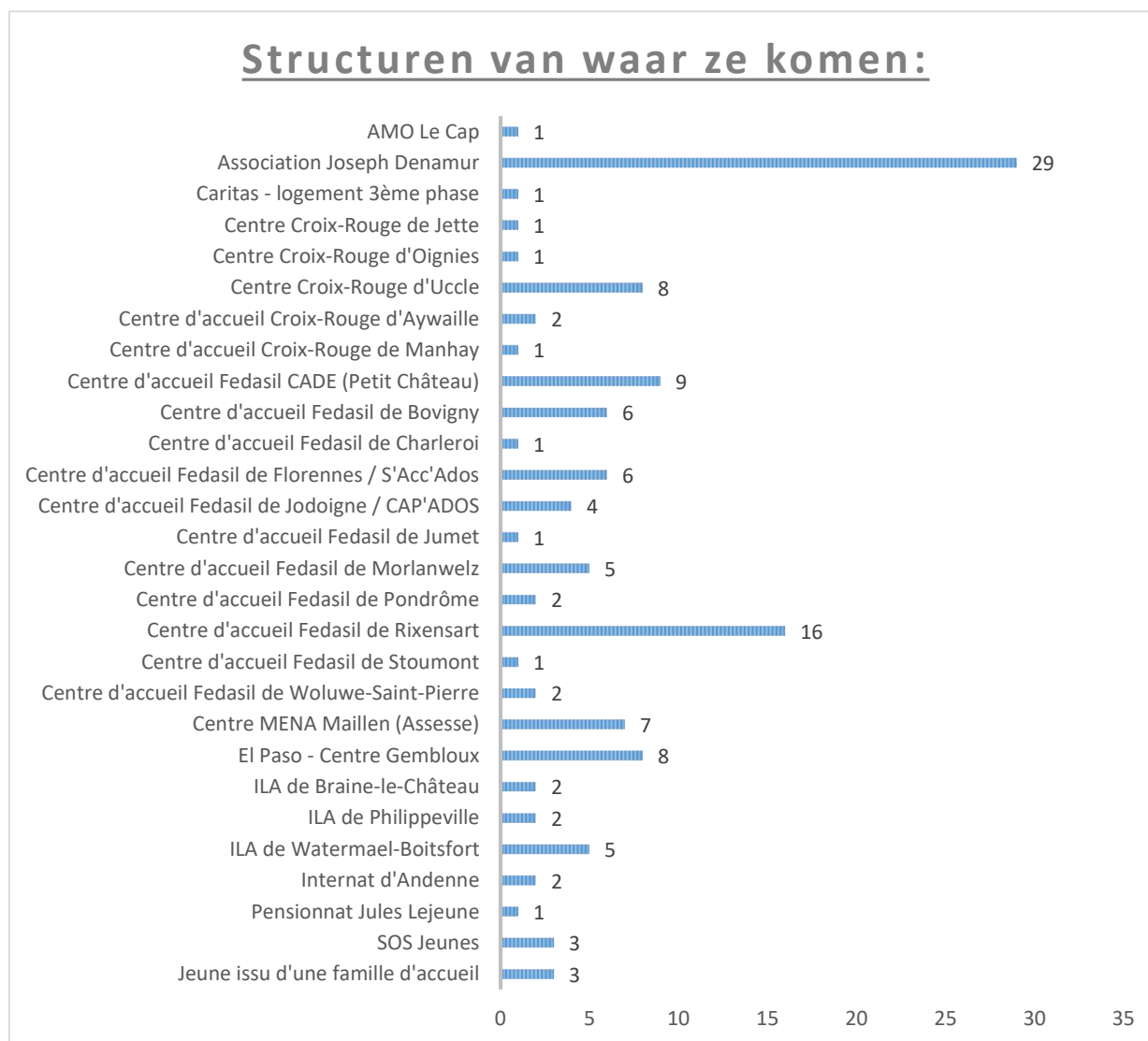
➤ Het zal niet verbazen dat het aantal jonge Syriërs dat begeleid werd door Mentor-Escale is duidelijk gestegen (+500%), alhoewel ze nog niet zo vaak naar onze vzw komen. We stellen hetzelfde vast, maar op minder grote schaal, voor de jongeren afkomstig uit Eritrea (+200%).

➤ Over het algemeen stellen we een groter aantal jonge meisjes vast dat afkomstig is uit Subsahariaans Afrika dan uit het Midden-Oosten.

(en dit omwille van verschillende redenen: redenen van vertrek uit het land van herkomst, traject dat afgelegd moet worden om naar Europa te komen,...)

Zo is het niet verbazingwekkend dat het aandeel meisjes en jongens dat individueel begeleid wordt omdraait terwijl het aantal jongeren afkomstig uit Afghanistan en Syrië meer dan 50% uitmaakt van de 49 dossiers die dit jaar in Mentor-Escale geopend werden.

➤ Deze verschillende tendensen zijn ook merkbaar als we rekening houden met de jongeren waarvan de opvolging in 2016 van start is gegaan.

Structuren van waar ze komen:

- De jongeren zijn afkomstig uit 11 opvangcentra van Fedasil, 5 centra van Croix-Rouge, 5 diensten van de jeugdhulpverlening, 5 diensten van de 3e fase, een internaat of van een onthaalgezin.
- Dit jaar is de vereniging Joseph Denamur het meest vertegenwoordigd.
- Merk op dat als we enkel rekening houden met de jongeren die in 2016 bij Mentor-Escale zijn toegekomen, diegenen die doorverwezen werden door Joseph Denamur 43% van het totaal aantal nieuwe dossiers uitmaakt! Hierna volgen het centrum El Paso en het opvangcentrum van Fedasil van Florennes (8% elk).

PROJECTEN EN VERWEZENLIJKINGEN

A. Individuele opvolging naar zelfstandigheid

Dit jaar nog hebben Mentor-Escale en Mentor-Jeunes de **socio-educatieve opvolging** op maat verder gezet aan een honderdtal jongeren. Acht maatschappelijk werkers verdeeld over onze twee antennes, hebben **130 NBMV's** kunnen begeleiden in hun sociale en administratieve stappen: inschrijving in de gemeente, bij het OCMW, bij het ziekenfonds, opvolging van het medisch dossier van de jongere (zoektocht naar een arts, tandarts, kinesist,...), aanvragen tot gezinshereniging, enz. Naast de uitvoering van deze verschillende taken, zijn de maatschappelijk werkers de **vertrouwenspersonen** waarvan de jongeren weten dat ze bij hen terecht kunnen als ze problemen ondervinden of vragen hebben in eender welk domein van hun nieuwe leven. Ze zijn ook de link tussen de begeleide jongeren en de andere professionals van Mentor-Escale en Mentor-Jeunes: elke week tijdens de teamvergadering overlopen ze met de verantwoordelijken van elk onderdeel (school, huisvesting, psychologische begeleiding, collectieve activiteiten) de noden en vragen van de jongeren.

1. Start van de opvolging

Elke begeleiding begint met een **eerste gesprek** samen met de jongere, zijn voogd, zijn toekomstige maatschappelijk werker en de directrice van Mentor-Escale (in Brussel) of de coördinatrice van de antenne (in Namen). Door dit gesprek kan het project en de vereniging voorgesteld worden aan de nieuwe begunstigde, maar kan men ook de balans van de situatie opmaken, wat hij wil en zijn noden, net als een reeks aan doelen die tijdens de eerste maanden van de opvolging bereikt moeten worden.

Over het algemeen worden de eerste maanden van de opvolging besteed aan het **administratief in orde brengen van de situatie van de jongere**: inschrijving en opvolging van het dossier bij het OCMW, inschrijving bij een ziekenfonds, inschrijving in een wijkgezondheidscentrum (of zoektocht naar een andere arts), eventueel het in orde brengen van identiteitsdocumenten. Al deze stappen worden samen met de jongeren genomen. Door samen met hem te handelen (en niet enkel voor hem), stellen de maatschappelijk werkers de NBMV's in staat om hun situatie en de werking van de verschillende instellingen die een rol spelen in hun leven in België beter te begrijpen.

De eerste maanden van de opvolging vormen ook de gelegenheid om **de projecten van de jongeren** die aankomen bij Mentor **ter sprake te brengen**: verder naar school gaan, veranderen van school of richting, Frans of Nederlands leren, een nieuw appartement vinden, sport- of muzieklessen volgen,... Deze projecten vormen de basis waarop de jongeren hun toekomst verder kunnen bouwen en zin kunnen geven aan hun aanwezigheid in België.

De start van de opvolging is tot slot ook een erg belangrijk moment omdat de jongeren de basis kan leggen voor een **vertrouwensband** tussen de jonge vluchtelingen die net zijn aangekomen bij Mentor en hun maatschappelijk werkers. Hoewel deze vertrouwensrelatie in bepaalde gevallen, makkelijk tot stand komt, moet men over het algemeen enkele maanden geduld hebben alvorens de jongere zich op zijn gemak begint te voelen en zich begint open te stellen en de administratieve uitdagingen van zijn situatie overwint.

2. Na enkele maanden

Eens de dringende administratie geregeld is en de jongere eraan gewend is geraakt om naar Mentor te komen, vraagt een hele reeks situaties een sociale opvolging.

De domeinen in 2016 waarin de maatschappelijk werkers het vaakst zijn moeten tussenkomen, waren:

Gezondheid: de jongeren zijn vaak vergezeld geweest bij verschillende artsen (huisartsen, specialisten, kinesisten, tandartsen,...).

Gezinshereniging: meerdere jongeren wilden dat er een aanvraag tot gezinshereniging ingediend werd.

- In 2016 hebben drie aanvragen tot gezinshereniging tot resultaat geleid; één aanvraag werd ingediend, maar de hereniging werd geweigerd; vier dossiers werden ingediend en zijn nog lopende.

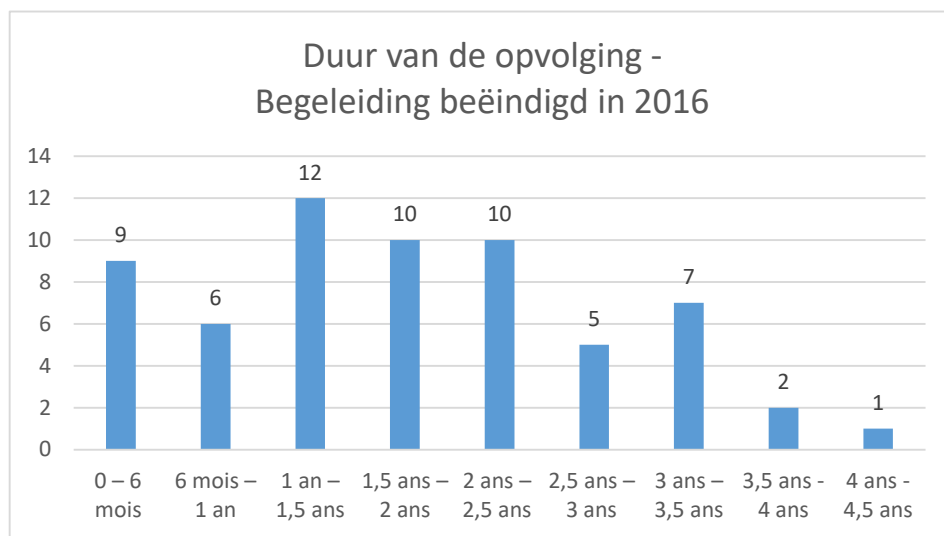
De stappen omtrent verhuizen: veel jongeren zijn in 2016 van woning veranderd; elke keer moet er een heel aantal administratieve stappen ondernomen worden (ondertekening van het huurcontract, inschrijving in de nieuwe gemeente, in een nieuw OCMW,...).

Het dagdagelijkse leven: elke week worden de jongeren die individueel opgevolgd worden, geconfronteerd met nieuwe situaties en vragen. Heel vaak gaan ze in eerste instantie naar hun maatschappelijk werker om een antwoord te zoeken (of het nu gaat om een brief die ze niet begrijpen, of een studentenjob willen vinden, of ze zich zorgen maken over hun budgetbeheer, of vragen met betrekking tot hun intiem leven,...).

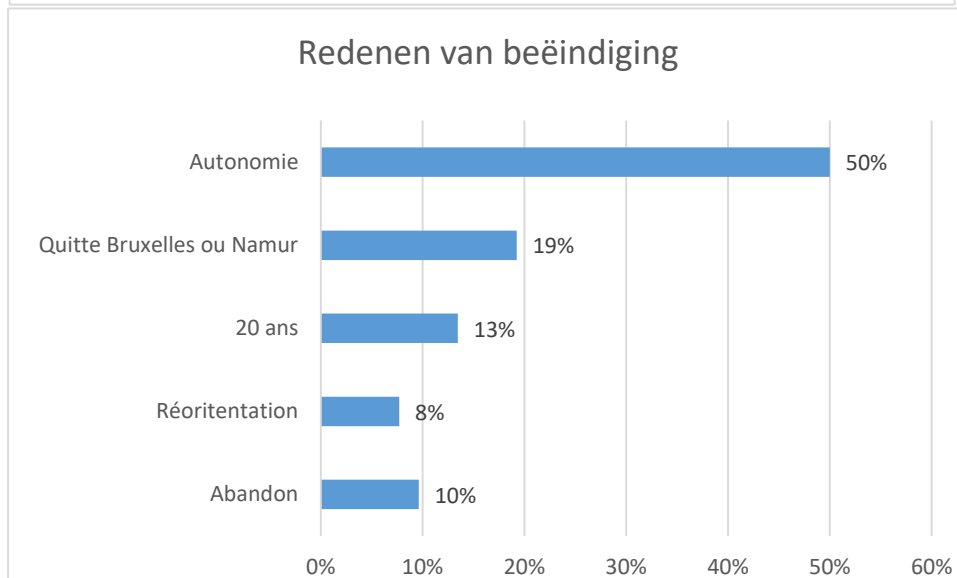
Elke 6 maanden wordt er een balans opgemaakt tussen de jongere, de directie en de verschillende contactpersonen (voogd, opvoeder, school-referent,...) over de situatie van de jongere en om de opvolging te formaliseren.

3. Het einde van de opvolging

Een beetje meer dan de helft van de begeleidingen die in 2016 beëindigd werden, ging over opvolgingen die tussen 1 en 2,5 jaar geduurd hebben. We proberen de begeleiding zoveel mogelijk te beëindigen wanneer we de jongere zelfstandig achten. In bepaalde gevallen echter, hebben we de opvolging omwille van andere redenen moeten stopzetten (jongeren die Brussel of Namen verlieten, jongeren die 20 jaar werden, heroriëntatie of aanpassing van het project). De gemiddelde duur van een begeleiding bedroeg tussen 1 en 2,5 jaar.

B. School / opleiding / werk

1. Inleiding

Zowel in Brussel als in Namen begeleidt een schoolreferent de jongeren in hun **school- of opleidingsproject**. Deze persoon coördineert ook het vrijwilligersteam dat **huiswerkbegeleiding** op zich neemt. Het doel is om de NBMV's en ex-NBMV's het mogelijk te maken om een coherent levensproject op te bouwen dat toekomstgericht en gebaseerd is op de verlangens van de jongere.

2. Enkele cijfers

In 2016 waren er:

- **297 individuele sessies** huiswerkbegeleiding waarbij een jonge NBMV of ex-NBMV en een vrijwilliger gegroepeerd worden.
- **431 ontmoetingen** tussen een jongere en de verantwoordelijke voor school om hem te begeleiden in zijn socio-professioneel project, en **46 externe contacten** om de opvolging van het schoolproject van de jongeren te verzekeren.

3. Samenwerking met de scholen

Mentor-Jeunes werkt samen met een twintigtal scholen in de regio van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We onderhouden regelmatig contacten met de scholen waarmee we samenwerken, wat ons mogelijk maakt om vertrouwelijke samenwerkingsverbanden op te bouwen. We werken ook samen met vormings-, analfabetiserings-, bijscholingscentra, enz. Indien er nood toe is, stelt de schoolverantwoordelijke een ontmoeting tussen de leerkracht, de opvoeder en de jongere voor. Hierdoor kunnen banden hersteld worden en wordt stigmatisering langs beide kanten vermeden. De schoolverantwoordelijke stelt ook vormingen voor aan scholen die meerdere NBMV's opvangen.

4. Socio-professionele integratie

In 2016 werden we geconfronteerd met een publiek dat zeer veeleisend was op vlak van socio-professionele integratie. Sinds één à twee jaar is onze doelgroep kwetsbaarder geworden: we krijgen te maken met jongeren die nog nooit naar school geweest zijn of die vroeg afgehaakt zijn, die moeilijk stil kunnen zitten, al gewerkt hebben,... Ze willen graag snel een opleiding die hen ligt volgen maar de procedures om in aanmerking te komen zijn lastig: de opleidingen zijn voorbehouden aan meerderjarigen, worden slechts één keer per jaar georganiseerd, zijn beperkt qua plaatsen en vereisen dat men slaagt voor Frans of wiskundetesten die te moeilijk zijn voor onze jongeren die gedurende maanden of zelfs jaren niet maar school zijn gegaan. Bovendien zijn er veel jongeren die families hebben in een erg kwetsbare situatie en die financiële ondersteuning nodig hebben. De jongere, die laag opgeleid is, wordt dus snel geconfronteerd met moeilijkheden van de werkelijkheid om een job te vinden en de eisen die ermee gepaard gaan. Bovendien vinden de jongeren niet altijd een stagemeester terwijl ze een stage moeten afleggen om te slagen op school. We begeleiden de jongeren in hun zoektocht en proberen hen de werking van het systeem uit te leggen en hen te leiden. We hebben ook partnerschappen tot stand gebracht met organismes zoals de 'missions loyale', Siep, Cité des métiers, migratiedienst van het Forem in Namen,...

C. Huisvesting van bijzonder kwetsbare jongeren in transitwoningen

In 2016 hebben we ons **collectief transitwoningen**-project verder gezet voor 4 jongeren in samenwerking met het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg. We gingen ook van start met een **nieuw huisvestingsproject "3e fase"** in het kader van de opvang dat beheerd wordt door Fedasil. Voor dit nieuwe project hebben we **9 plaatsen in Brussel en 7 in Namen**. Binnen het team heeft deze evolutie zich vertaald in een stijging van het aantal werknemers in het team van de transitwoningen, en dit zowel op pedagogisch niveau qua opvolging van de jongeren als op administratief en organisatorisch niveau.

1. Enkele cijfers

In 2016 deed het team:

- **109 bezoeken** aan individuele transitwoningen in Brussel,
- **71 bezoeken** aan individuele transitwoningen in Namen,
- **38 bezoeken** aan collectieve transitwoningen in Brussel.

2. Het project

Onder de jonge NBMV's die we begeleiden, zijn sommigen nog kwetsbaarder omwille van hun leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, beheersing van de taal, enz. Het gaat om jongeren die niet voldoende zelfstandig zijn om zelfstandig en niet gecontroleerd te wonen maar die ook niet thuis horen in een klassieke opvangstructuur.

Zoals onder het punt School / opleiding / werk vermeld, weden we in 2016 geconfronteerd met een erg kwetsbaar publiek door extreem moeilijke situaties die de jongeren in hun land en onderweg meemaakten.

Door de huisvesting in transitwoningen kunnen de **meest kwetsbare jongeren** genieten van een nauwe omkadering in een gecontroleerde woning (gedurende een periode van maximum 18 maanden) om zich voor te bereiden om alleen te wonen in België.

Naast de "standaard" individuele begeleiding zoals hierboven omschreven, en de verplichting voor deze jongeren om naar Mentor te komen om hun maatschappelijk werker minstens één keer per week te ontmoeten (de frequentie kan herzien worden in functie van de evolutie van de situatie van de jongere), voorziet de huisvesting in een transitwoning het volgende:

- **De regelmatige aanwezigheid van een opvoedkundige in de woning.**

De opvoeder is regelmatig aanwezig in de woning. Hij sensibiliseert dagelijks de jongeren om geleidelijk aan betere voedingsgewoontes of hygiëne aan te nemen, om onze andere sociale regels te integreren of om externe diensten beter te gebruiken (boodschappen, openbaar vervoer, wassalon, bank, enz.).

De opvoeder is ook aanwezig om te luisteren op individuele of collectieve basis en om eenieder aan het woord te laten. Hij is ook belast met het beheeren van het gemeenschappelijk leven in een collectieve woning, door middel van vergaderingen, informele gesprekken of activiteiten. Er wordt zoveel mogelijk geprobeerd om de jongeren zelf oplossingen te laten vinden om de duurzaamheid en de doelmatigheid ervan te garanderen.

➤ **Verplichte wekelijkse ontmoetingen**

Deze ontmoetingen zijn verplicht en worden beheerd door de opvoeder in de vorm van **huisbezoeken**. Het is een sleutelmoment voor de opvoeder waarin hij beschikbaar is om te antwoorden op eventuele verzoeken van de jongeren maar ook om de jongeren te observeren

(Waar staan ze in het zelfstandig worden? Wat zijn hun moeilijkheden? Enz.). Tijdens deze bezoeken, kan de opvoeder ook dingen aanleren aan de hand van hulpmiddelen (voedselpiramide, bezoek aan gezinsplanning, film over een thema, spel,...).

In de gemeenschappelijke woning bestaan de ontmoetingen uit **gemeenschappelijke maaltijden**. Door deze maaltijden kunnen de jongeren een band met elkaar scheppen, elkaar terugvinden, een moment van samenzijn delen en met elkaar spreken. Regelmatig worden er andere partijen, naast de opvoeders, uitgenodigd voor de gemeenschappelijke maaltijd voor de gezelligheid of uit een specifieke nood (verantwoordelijke school, psycholoog,...).

Door deze ontmoetingen kan men ook op meer formele wijze afspreken, kunnen de jongeren aangezet worden om na te denken over hun voedingsgewoontes en kan er verantwoordelijkheidsbesef bijgebracht worden over hun aankopen (met name door hen te sensibiliseren over het lezen van prijzen en etiketten). Het is een ideaal moment om de balans te maken over de manier waarop het appartement beheerd wordt. De opvoeders spreken over eventuele relationele problemen die zich tijdens de afgelopen week hebben voorgedaan om elke jongere zijn plaats te doen vinden in de groep. De nadruk wordt gelegd op de nood aan solidariteit tussen de jongeren om hen meer middelen te geven om hun project richting zelfstandigheid te concretiseren en te doen slagen.

Deze herhaalde bezoeken hebben pas nut op lange termijn aangezien ze veel luisterwerk en vertrouwen vragen.

➤ **Budgetbeheer**

We begeleiden ook jongeren met hun budgetbeheer met de bedoeling om hen geleidelijk aan te leren omgaan met hun budget.

D. Psychologische begeleiding

Om tegemoet te komen aan het grote psychologische lijden van sommige van onze jongeren en aan de extreme moeilijkheid om hen naar een psycholoog buitenshuis door te verwijzen, is er één dag per week een psychologe die gespecialiseerd is in werken met NBMV's aanwezig in Brussel. De jongeren die dit willen kunnen zo genieten van een individuele etnopsychologische begeleiding om te werken rond psychologische moeilijkheden die verband houden met het verleden of het heden en om hun ontplooiing en mentale en sociale welzijn te vergemakkelijken.

De jongeren die in de antenne van Namen gevolgd worden en willen genieten van een individuele psychologische begeleiding kunnen ofwel naar Brussel komen om de psychologe te ontmoeten, ofwel naar een partner dichtbij huis doorverwezen worden, zoals de "Clinique de l'Exil" in Namen.

In 2016 waren de onderwerpen die de jongeren het vaakst hebben aangebracht bij de psychologe gelinkt aan:

- Schuld: "Survivor guilt" (diegene die zich heeft kunnen redden terwijl anderen deze kans niet gekregen hebben), schuldgevoel over het feit niet in staat te zijn om naasten die achtergebleven zijn in het land te helpen zoals men zou willen...
- Isolement: afkomstig van een land waar het leven in gemeenschap over het algemeen een centrale rol speelt, na in collectieve centra geleefd te hebben met veel andere jongeren, kan het erg moeilijk zijn voor de NBMV's die begeleid worden door Mentor-Escale om alleen te moeten wonen in een appartement, ver weg van hun naasten.
- Gezinshereniging: een bijzonder belangrijke gebeurtenis die zowel een groot verlangen en vreugde kan teweegbrengen als een groot aantal vragen en angsten.
- Vragen met betrekking tot hun toekomstig leven en in het bijzonder rond een partner en de mogelijkheid om een gezin te stichten (eventueel met een persoon afkomstig van een andere cultuur).

Ten slotte is het belangrijk om te onthouden **hoe de jongeren geschokt waren door de terroristische aanslagen** die ons land getroffen hebben in maart 2016. Velen onder hen herbeleefden de horror waarvan ze hoopten gevluht te zijn en drukten hun angst uit om het slachtoffer te worden van stigmatisering in de nasleep van deze tragische gebeurtenissen

E. Huisvesting

Voor de jonge vluchtelingen is het zoeken van een appartement een bijzonder moeilijke opdracht (hoge huurprijzen, gebrek aan sociale woningen en andere woningen tegen gematigde huurprijzen, weigering door groot aantal eigenaars om hun goed te verhuren aan personen die afhankelijk van maatschappelijke dienstverlening, enz.).

Mentor-Escale, die zich bewust is van deze situatie, heeft sinds geruime tijd de kwestie huisvesting in de onmisbare begeleiding van NBMV's opgenomen. In 2016 werd er echter overgegaan tot een bijkomende stap aangezien er een verantwoordelijke voor het huisvestingsproject aangenomen werd. Zijn rol bestaat tegelijkertijd uit **het centraliseren van informatie, als uit het coördineren van de acties** met betrekking tot deze problematiek: hij heeft zowel de verantwoordelijkheid over het atelier rond de zoektocht naar woningen bedoeld om de jongeren op te leiden als over mogelijke partnerschappen met verschillende spelers uit de sector (eigenaars, partnerorganisaties uit het migratie- of huisvestingsdomein,...). Binnen Mentor-Escale werkt hij rechtstreeks samen met zowel de maatschappelijk werkers als met de vrijwilligers en de jongeren.

Van de acties die in 2016 uitgevoerd zijn, willen we met name de volgende vermelden:

- De **99 ateliers rond de huizenzoektocht** die plaatsvonden in Mentor-Escale (ofwel twee ateliers per week). We telden **136**

deelnames, voor **50 verschillende jongeren** gedurende het ganse jaar (ofwel een gemiddelde deelname aan twee of drie ateliers per jongere).

- Het begin van de uitwerking van een **database** om de contactgegevens te inventariseren en mogelijke woningen te monitoren.
- Het opstellen van een flyer met het voorstel aan eigenaars om hun woning te verhuren aan NBMV's.
- Gesprekken rond een mogelijk partnerschap met de vzw SmartSocial (gesprekken die in 2017 nog lopende zijn) en met het ouderentehuis “Les Eaux-Vives” (deze samenwerking is uiteindelijk niet tot stand gekomen).
- De deelname aan de organisatie van een evenement met Solidarité Logement rond het thema huisvesting bij jongeren. Dit evenement vond plaats op 17 november in het circus Bouglione.
- Diepgaande reflectie over de middelen die ingezet moeten worden om mogelijke eigenaars gerust te stellen en het aantal beschikbare woningen voor NBMV's te doen stijgen.

F. Collectieve activiteiten

In 2016 werden de collectieve activiteiten in Namen goed verder gezet. In Brussel werd de nadruk gezet om de vele partners.

1. Onthaalruimte

Het gelijkvloers en de tuin van het huis in Brussel zijn ruimtes die toegankelijk zijn voor de jongeren tijdens de permanentie-uren.

De jongeren kunnen er banden smeden, zich ontspannen, toegang krijgen tot informatie, enz. Er worden vier computers met internettoegang ter beschikking gesteld voor de jongeren om op het internet te surfen, hun huiswerk te maken of

verschillende administratieve handelingen te doen (zoektocht naar een woning, school, opleiding, werk, enz.).

Om de ontmoetingen tussen de jongeren te stimuleren, werd er een pingpongtafel geïnstalleerd in de tuin en binnen een kickertafel. Er is een “zetelhoek” om gesprekken te voeren, te lezen of gezelschapsspelletjes te spelen. Er is ook een speelruimte voor de kinderen. Er is voortdurend een teamlid aanwezig in deze ruimte die helpt om het levend te houden.

In Namen is de onthaalruimte open tijdens de permanentie-uren. De jongeren hebben er toegang tot een computers met internettoegang en een telefoon. Ze kunnen ook gebruik maken van een kickertafel, gezelschapsspelletjes, tijdschriften en speelgoed voor kinderen.

Verwezenlijkte acties:

- De onthaalruimte in Brussel telde in 2016 **2788 bezoeken**. Het was, zoal voorzien, elke namiddag geopend, waardoor de jongeren in alle gezelligheid toegang hadden tot de computers, telefoon, kickertafel, pingpong, speelgoed voor kinderen,...
- In Namen was de onthaalruimte vanaf september elke woensdagnamiddag geopend tussen 15.00 en 17.30. De andere dagen konden de jongeren elkaar ontmoeten in een comfortabele ruimte voor of na hun afspraken met het team en toegang krijgen tot een computer met internet.

2. Sport

Zoals de voorgaande jaren, hebben we “sport aan de ULB-kaarten” ter beschikking gesteld aan de jongeren, waardoor ze konden deelnemen aan de sporten die georganiseerd worden door de universiteit. Eerst worden ze begeleid door een animator, erna kunnen ze alleen verder doen als ze dat willen. De activiteit die het meeste succes kende was fitness. Meerdere teamleden hebben ook sportsessies georganiseerd naargelang de smaak en competenties: klimmen, fietsen,...

Er vonden in totaal **30 sessies** plaats:

➤ Fitness-spiertraining (14)	➤ Zumba-Step
➤ Klimmen met The Vertical Club (3)	➤ Bowling
➤ Zwembad	➤ Cricket in het centrum El Paso en het centrum van Florennes (2)

- Fietsen
- Capoeira
- Atletiek
- Tafeltennis
- Schaatsen
- Wedstrijd minivoetbal
- Zoektocht naar sportclub voor een jongere (kickboksen, atletiek) en inschrijving (2)

3. Kookworkshop

Op woensdagnamiddag kunnen de jongeren die dit willen een maaltijd voor de hele groep klaarmaken, met de hulp van een teamlid.

Het is, met interculturele uitwisseling als doel, de gelegenheid voor de chef-koks om de anderen een recept van hun herkomstland te doen ontdekken. Diegenen die niet kunnen koken, kunnen zich laten bijstaan door de assistent om een nieuw gemakkelijk en goedkoop recept te leren. De boodschappen, die samen met de maatschappelijk werker uitgevoerd worden, vormen een gelegenheid om de aspecten van het budgetbeheer aan te snijden. De assistent waakt ook over het doorgeven van informatie over dieetleer tijdens de voorbereiding.

's Avonds eten zowel het team als vele jongeren samen de

klaargemaakte maaltijd.

De kookworkshop is een belangrijk moment in het scheppen van gezelligheid en maken uitwisselingen mogelijk, ze versterken het gevoel bij de organisatie te horen, het gevoel van omkaderd te zijn en over een veilig houvast te beschikken. Het scheidt vertrouwen tussen de leden en de totstandkoming van verschillende banden.

De kookworkshop wordt ongeveer elke week georganiseerd in Brussel en één keer om de twee weken in Namen.

- Er vonden **53 kookworkshopen** plaats, met een totaal van **186 deelnames** van aspirant-chef-koks.

4. (Culturele) uitstappen

Er worden 's avonds, op zaterdag of tijdens de schoolvakanties nauwgezet daguitstappen van een halve dag of culturele uitstappen (toneel, cinema, voorstelling,...) georganiseerd in Brussel, Namen of daarbuiten, bijvoorbeeld aan zee. Dit vormt de gelegenheid om de banden tussen de jongeren te versterken, te genieten van een moment van ontspanning en verschillende aspecten van de Belgische realiteit te leren kennen. Sommige uitstappen worden georganiseerd in lijn met een opleiding en werk: ontmoeting met professionals op hun werkplaats, bezoek van studie- en werkbeurzen,...

Er vonden in 2016 **14 uitstappen** plaats met een totaal van **60 deelnames**:

➤ Toneel (2)	➤ Dag naar zee (2)
➤ Concert (5)	➤ Circus
➤ Bowling (3)	➤ Schaatsen

5. Culturele en artistieke activiteiten

Dit heeft geleid tot meerdere samenwerkingen: een workshop ter ontdekking van circustechnieken samen met ECV, een uitdrukingsproject dat tekst en plastische mengt samen met "Bâtisseurs de Possibles" en het 0>18 karaokefestival samen met het centrum van Fedasil van Jette.

We organiseerden **21 activiteiten** met een totaal van **100 deelnames**, herverdeeld over:

➤ Circus (5)	➤ Gezelschapspelletjes
➤ Teken (2)	➤ Kleisculptuur en schrijven

- Uitdrukkingsproject
- Voorstelling
- Renovatie van meubels
- Artistieke uitdrukking
- Zang
- Zoektocht naar muziekacademies en inschrijving (2)

6. Overnachtingen

Elk jaar organiseren we, in functie van onze financiële middelen, tijdens de schoolvakantie één of twee overnachtingen voor alle jongeren die opgevolgd worden door Mentor-Escale.

Er is een aanbod aan sportieve, culturele, artistieke of andere activiteiten. Zoals de uitstappen, vormen deze kampen de gelegenheid om verschillende aspecten van de Belgische realiteit te ontdekken. Ongeveer een tiental jongeren nemen aan elke overnachting deel.

Deze overnachtingen dragen bij tot de algemene groepsdynamiek binnen Mentor-Escale. Wat de jongeren betreft, is het een moment om enkele dagen los te komen van de eisen van het dagelijks leven om hun sterktes terug te vinden, nieuwe horizonten te ontdekken en zich open te stellen naar anderen. Door deze overnachtingen kunnen de jongeren het team op een andere manier leren kennen

- Gitaar
- Foto's en schrijven
- Muziek
- Fotomontage in het "Centre d'Action Interculturelle" van Namen

en hun vertrouwen in onze instelling versterken, wat een impact heeft op het individueel werk dat met de jongeren bereikt wordt.

- In 2016 organiseerden we **twee overnachtingen**.

7. Burgerschapsopleidingsweken

Elk jaar organiseren we meerdere burgerschapsopleidingsweken.

Het doel van deze opleiding is om de jongeren de fundamenten van de Belgische samenleving te leren kennen, om “handvaten” te verwerven om de samenleving beter te begrijpen en beter zijn plan te leren trekken in het dagelijks leven. Door de betrokkenheid die aan de jongeren gevraagd wordt, maakt de activiteit het mogelijk voor de nieuwe leden van Mentor om vrienden te maken en zo de wil op te wekken om dagelijks naar onze lokalen te komen. Opdat de jongeren meer kennis kunnen vergaren uit het leerproces, leek het ons wenselijk om deze opleiding te organiseren gedurende een week met dagelijkse uitwisselingen in plaats van meerdere sessies van enkele uren verdeeld over een aantal maanden.

Zo worden de opleidingsweken opgedeeld in vier grote thema's:

- Het “samenleven” (de waarden, normen en gebruiken van hier en elders, de culturele schok);
- België (de politieke instellingen, burgerschap, sociale zekerheid);
- Het dagelijks leven (Belgische diensten, gezondheid, rechten en plichten);
- School en opleidingen (de werking, de mogelijkheden).

Op de laatste dag organiseren we een schattenjacht, “De Meesters van de stad”, dat de jongeren stimuleert om het zoeken op internet onder de knie te krijgen en fysiek een reeks eerder vermeldde plaatsen te bezoeken waardoor ze hun oriëntatie- en organisatievermogen moeten aanspreken en het openbaar vervoer op functionele wijze gebruiken. Deze dag wordt afgesloten met een diploma-uitreiking, gevolgd door een gezellig feest.

Elke dag bevat een theoretisch en een praktisch en/of ludiek deel. Zo hebben we bijvoorbeeld het kapitalismemuseum, het BOP, het Ministerie van Onderwijs van de Waals-Brusselse Federatie, het Europees Parlement,... bezocht.

De opleiding is toegankelijk voor alle jongeren die begeleid worden door Mentor-Escale maar ook door jongeren die nog in opvangcentra opgevangen worden.

- In 2016 organiseerden we **5 burgerschapsweken**.

8. Feestelijke gelegenheden

Elk jaar organiseren we meerdere hoogtepunten in een gezellige en feestelijke sfeer. Eerder dan van Mentor een neutrale omgeving te maken, kiezen we ervoor om te profiteren van deze gelegenheden om zowel de cultuur van herkomst van de jongeren te waarderen als om de Belgische en/of Westerse tradities te ontdekken.

Wat het thema ook is, de feestjes bestaan steeds uit meerdere ingrediënten: creatieve workshops voor zowel de jongsten als oudsten

(make up, knutselen, sprookjes...), historische en geografische voorstelling, voorstelling en evaluatie van de activiteiten van Mentor, feestmaaltijd, concert van jongeren die deelgenomen hebben aan de muziekworkshop en/of dansavond... We organiseren ook feestjes voor Nieuwjaar, het einde van het schooljaar, Halloween, Sinterklaas en nationale feestdagen (bijv.: Guinee, Afghanistan, België). Tijdens deze feestjes organiseren we meerdere partners ter bevordering van de ontmoetingen en uitwisselingen.

In 2016 gingen we het jaar van start met een feestje rond Eritrea en sloten we het jaar af met twee oudejaarsfeestjes, één in Brussel en één in Namen.

Deze **3 evenementen** hebben een totaal van **69 deelnames** van jongeren van Mentor en talrijke andere jongeren van partnerorganisaties en -centra uitgelokt.

9. Activiteiten voor jonge ouders en hun kinderen

Omwille van het feit dat onze doelgroep in 2016 voornamelijk mannelijk was, hebben we de jonge mama's minder opgevolgd in vergelijking met de voorgaande jaren. Toch appreciëren de "ouderen" dat ze de "familiale" band moet Mentor-Escale kunnen blijven verderzetten en blijven ze de collectieve activiteiten voor ouders-kinderen volgen.

Er vonden **8 activiteiten** plaats met **93 deelnames**.

- Bezoek aan de Luloudotec van Elsene
- Zwembad
- Paaseierenjacht en maken van mandjes
- Speelplein
- Poppenvoorstelling in het Warandepark
- Film Vice-Versa
- Halloween party waaraan ook andere jongeren dan die van Mentor hebben deelgenomen.
- Sinterklaasfeest dat ook toegankelijk was voor andere jongeren buiten Mentor.

G. Onthaalgezinnen

1. Een nieuw project

Van alle projecten waarvoor Mentor-Escale in 2016 het initiatief heeft genomen, was het project rond de onthaalgezinnen het meest uitdagende. Het is tot stand gekomen dankzij de steun van Fedasil en de Jeugdhulpverlening. Begin 2016 werd er een specifiek team gecreëerd om een **unieke methodologie** te ontwikkelen gebaseerd op de **expertise van gezinsplaatsingsdiensten** waarmee we samenwerken en op de **bijzonderheden van de profielen van de NBMV's**.

Ons project rond onthaalgezinnen van NBMV's bestaat uit een ongezien alternatief voor opvang in collectieve centra en vormt een aanvulling op het bestaande opvangaanbod door een familiaal alternatief te bieden aan bepaalde kwetsbare jongeren voor wie het leven in gemeenschap niet geschikt is.

2. De families

Het project heeft een ongekende belangstelling veroorzaakt bij gezinnen: meer dan 450 gezinnen hebben ons gecontacteerd! Hieronder hebben 170 gezinnen een informatiesessie bijgewoond. Uit deze sessies zijn 97 gezinnen van start gegaan met een proces tot de opbouw van een opvangproject. Ten slotte waren er in 2016:

- **19 gezinnen** die uitgekozen werden en beschikbaar zijn om jongeren op te vangen;
- **10 gezinnen** die gekozen werden en al jongeren opgevangen hebben;
- **22 gezinnen** die het einde van het proces tot de opbouw van een opvangproject niet gehaald hebben;
- **8 gezinnen** die hun project uitgesteld hebben;
- **17 gezinnen** die doorverwezen werden naar andere projecten of een andere opvang (peterschap, steungezinnen, enz.);
- **21 gezinnen** die nog in procedure zijn;
- Ten slotte **37 gezinnen** die nog wachten op een informatiesessie.

3. De kinderen:

De kinderen die bij het project betrokken zijn, zijn:

- Minderjarigen onder de 15 jaar;
- Broers of zussen met een minderjarige onder de 15 jaar;
- Maar ook minderjarigen van boven de 15 jaar op basis van **individuele psychosociale bevindingen**.

Ons team heeft ook aandacht voor de volgende aspecten:

- De jongere moet uitdrukking geven aan de wil om in een gezin op te groeien;
- De jongere verdraagt het leven in gemeenschap moeilijk, maakt melding van een onbehaaglijk gevoel, teruggetrokkenheid, gedrag dat bedoeld is om de aandacht van volwassenen te trekken;
- De jongere gedraagt zich moeilijk in het gemeenschappelijk leven maar is in staat om banden aan te gaan met de assistenten van het centrum;
- De NBMV is erg jong en kan voordeel halen uit een familiale omgeving aangezien de tijd in een opvangcentrum lang kan duren;
- De NBMV is kwetsbaar, men kan hem zich gedurende enkele jaren nog niet zelfstandig zien wonen.

In 2016 **kregen we 66 signaleringen**. Deze signaleringen kunnen gebeuren door ofwel een voogd, ofwel een maatschappelijk werker van een Federaal opvangcentrum (Fedasil, Croix Rouge). We krijgen ook signaleringen van de cel NBMV's van de "Administration Générale de l'Aide à la Jeunesse" (AGAJ).

Onder de **66** jongeren die gesignaleerd werden, telden we **61 jongens** en slechts **5 meisjes**.

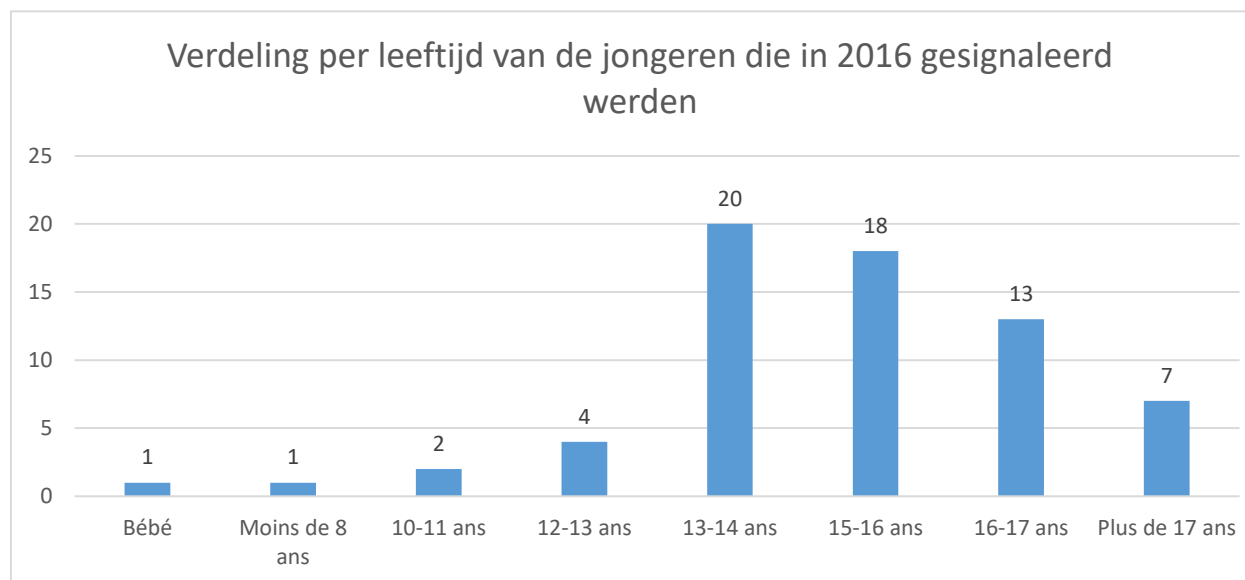
Onder deze 66 jongeren telden we:

- 1 zuigeling van 4 maanden;
- 3 kinderen onder de 12 jaar;
- 24 jongeren onder de 15 jaar;
- 31 jongeren onder de 17 jaar;
- 7 jongeren onder de 17 jaar.

Onder deze 66 signaleringen werden **17 plaatsingen** uitgevoerd tegen 31 december 2016. **Zes pre-opvangprojecten** waren lopende.

Het eerste onthaalgezin ging tegen het einde van de lente van 2016 van start.

We zorgen voor een geïndividualiseerde begeleiding van de gezinnen en de NBMV's gedurende de ganse opvangperiode. Tijdens deze begeleiding worden de gezinnen en de NBMV's ondersteund op sociaal, juridisch, opvoedkundig en psychologisch vlak.

H. Peterschap

Het is niet vreemd dat **NBMV's lijden onder eenzaamheid** nadat ze een verblijfstitel in België bekomen hebben. Dit nieuwe project wil dus aan de jongeren die we begeleiden in het kader van een individuele opvolging, **een peter, meter of een peterschapsgezin** voorstellen om **hun banden met de Belgische samenleving te verrijken** en hen een **echte houvast met veilige en vriendelijke sociale relaties** te geven.

Nadat we de methodologische basis van het project gelegd hadden, zijn we aan de slag gegaan zowel met de volwassenen die peter of meter wilden worden als met bepaalde jongeren die opgevolgd worden door Mentor-Escale. Net zoals voor het project Onthaalgezinnen, is de opbouw van een peterschapsproject het resultaat van de **samenwerking** tussen het team en het gezin langs de ene kant en de jongere en de sleutelfiguren uit zijn omgeving (voogd, maatschappelijk werker,...) langs de andere kant.

Tijdens het eerste jaar van de uitwerking van het project gebeurde het volgende:

- **11 peterschapsgezinnen** hebben een eerste ontmoeting gehad of zijn van start gegaan met het voorbereidingsproces.
- **4 onder hen** hebben zich teruggetrokken of werden doorverwezen naar een ander type van opvang (opvang in een gezin, peterschap jongeren kinderen).

Op 31 december:

- Heeft **1 gezin** een jongere ontmoet en **4 andere** stonden op het punt om van start te gaan met het peterschap.
- Was **1 gezin** aan het wachten op een jongere die ondersteuning nodig heeft.
- Moest **1 gezin** nog opnieuw gecontacteerd worden om de voorbereidende gesprekken op te starten.

I. Expertise: Helpdesk Manorea

Sinds de zomer van 2016 hebben Mentor-Escale en Minor-Ndako hun **expertise samengebracht** om de spelers op het terrein te ondersteunen in hun begeleiding die verstrekt wordt aan NBMV's tijdens hun **weg naar zelfstandigheid**. Manorea is een ongezien tweetalig partnerschap tussen onze twee organisaties die zich inspant voor Niet-Begeleide Minderjarige Vreemdelingen in Brussel, Vlaanderen en Wallonië.

Het aanbod van Manorea rust op drie belangrijke hefbomen:

- Een mail- en telefoonhelpdesk die van maandag tot vrijdag tijdens de kantooruren bereikbaar is voor alle spelers op het terrein;
- Aan aanbod aan stages en intervisies voor lokale opvanginitiatieven en organisaties die werken rond de zogenoemde transitfase.
- De mogelijkheid om twee dagen stage te lopen binnen Mentor-Escale en alle facetten van de begeleiding naar zelfstandigheid te ontdekken.

Zo heeft het team van Mentor-Escale via de helpdesk geantwoord op **gevarieerde vragen** over maatschappelijke dienstverlening, thema's gelinkt aan huisvesting, de procedure, psychosociale aspecten, school, enz. De vragen waren voornamelijk afkomstig van tweedelijnscentra, OCMW's of voogden. Sommige vragen werden gesteld door LOI's of organisaties die transitopvang van NBMV's op zich nemen. Ten slotte waren sommige vragen afkomstig van scholen of organisaties die met NBMV's werken.

We hebben bovendien **22 conferenties of vormingen** gegeven aan een gevarieerd publiek waaronder LOI's, OCMW's, burgerplatformen, sociale coördinaties van gemeentes, centra die goedgekeurd zijn door de Jeugdhulpverlening of federale tweedelijnscentra.

MENTOR-JEUNES

Mentor-Jeunes is de zusterorganisatie van Mentor-Escale, die in 2009 opgericht werd. In het begin is het tot stand gebracht om het **schoolverankeringsproject** en de as school/opleiding, zoals hierboven omschreven, uit te voeren. De activiteiten werden echter uitgebreid tot de **socio-educatieve opvolging** van de jongeren volgens dezelfde werkmethode en -filosofie van Mentor-Escale. In 2016 werden een vijftigtal jongeren begeleid op vlak van school en opleiding, terwijl **23 jongeren** begeleid konden worden door een maatschappelijk werker in hun sociale en administratieve handelingen.

In samenwerking met Mentor-Jeunes werden de **burgerschapsopleidingsmodules** georganiseerd. In 2016 vonden er vijf vormingsmodules plaats.

Mentor-Jeunes is ten slotte actief op niveau van de **begeleiding van jonge ouders en hun kinderen**. Naast de socio-educatieve begeleiding van deze jongeren, werden er in 2016 **8 activiteiten** georganiseerd voor jonge ouders en hun kinderen met **93 deelnames**.

In 2016 bestond het team van Mentor-Jeunes uit 5 werknemers. Zij werken in synergie en complementariteit met het team van Mentor-Escale. Elke week worden de twee teams samengebracht in een vergadering waardoor de balans en de link tussen de verschillende werkingen (school, huisvesting, psychologische begeleiding, collectieve activiteiten) opgemaakt kan worden en gepraat kan worden over de noden en vragen van de jongeren.

HET TEAM

Bénédicte Adnet: Directrice

1. Begeleiding naar zelfstandigheid - Brussel

Mentor-Escale

Mentor-Jeunes

Ilse Bamps	Maatschappelijk werker	Yves Delbar	Opvoeder
Michaël Damman	Opvoeder verantwoordelijk voor collectieve activiteiten	Fatima El Mourabiti	Verantwoordelijke voor het schoolproject
Yves Delbar		Aurélie Fieremans	Projectbeheerder
Stefania Giagnorio	Opvoeder	Florence Frans	Maatschappelijk werker
Sarah Gödert	Psycholoog	Lucie Yomet	Projectbeheerder
Maroussia Hayois	Maatschappelijk werker		
	Maatschappelijk werker en		
Dorothee Maréchal	Verantwoordelijke voor het project huisvesting 3e fase		
Etetu Mekonnen	Projectbeheerder		
Brahim Miloud			
François Muhire	Maatschappelijk werker		
Lucina De Guzman	Opvoeder		
	Administratief en financieel beheerder		
	Verantwoordelijke voor het onderhoud		

2. Begeleiding naar zelfstandigheid - Namen

3. Project Onthaalgezinnen

Aurélie Fieremans	Coördinatrice	Ugo Guillet	Coördinator
Françoise Binamé	Maatschappelijk werker	Ahmed Chakir	Maatschappelijk werker
Margot Comblen	Maatschappelijk werker	Marine Greimans	Psycholoog
Pauline Mulquin	Sociaal medewerkster	Arnaud Henry De Frahan	Maatschappelijk werker
Géraldine Poletto	Sociaal medewerkster	Stefania Giagnorio	Psycholoog
		Ludivine Guillemain	Psycholoog
		Maryana Vukadinovic	Psycholoog en pedagogisch referent

Stagiaires :

Fanny Albert, Fariha Ali, Florence Amaa, Aurélie Brocquet, Mauricio Gonzales, Arthur Jusseret, Pauline Montassier, Tom Schmoetten.

Vrijwilligers:

In Brussel hebben sommigen meerder uren per week onthaal verzorgd, anderen hebben hulp geboden bij school, bij het zoeken naar een woning, aan de activiteiten “jonge mama’s” of administratieve hulp aangeboden, enz.. **Veel dank aan** Lola Delvigne, Caterina Fabbri, Véronique Felis, Safia Housni, Salima Kamas, Sonia Lag, Bernard Lambert, Valeria Lucera, Jean Malingreau, Rachid Marcouch, Azeze Menges, Sabine Merzenich, Salvatore Monelli, Geneviève Nicolas, Luisa Pais Da Silva, Victor Ridley, Anissa Tahri, Kim Van Campenhout, Xavier Vankerrebrouck, Valentine Van Vyve, Alexandre Verhoeven, Aminata Wanga, Nayla Wiegand.

In Namen willen we, in het kader van de hulp bij school volgende personen uitdrukkelijk bedanken: Chantal Corbiau, Dacia Daie, Monique Mercier-Lecharlier, Françoise Royaux, Baudouin Van Derton, Eddie Van Hassel.

FINANCIËN

1. Overheidsfinanciering

In 2016 hebben 11 overheidsorganismen verschillende projecten van Mentor-Escale en Mentor-Jeunes gefinancierd.

Mentor-Escale:

- Het **Europees AMIF-fonds (Asylum & Migration Fund) - Opvang** subsidieert de projecten Onthaalgezinnen en Manorea (het delen van expertise).
- **Fedasil** financiert 20 opvangplaatsen in 3e fase voor bijzonder kwetsbare NBMV's die erkend werden als vluchteling.
- We kunnen genieten van LII-steun (Lokaal Integratie-Initiatief) van **Wallonië** voor de begeleiding naar zelfstandigheid binnen de antenne in Namen.
- De **Directie Huisvesting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** ondersteunt de begeleiding naar zelfstandigheid en de zoektocht naar woningen voor 35 jongeren.
- Het **Ministerie van Onderwijs van de Waals-Brusselse Federatie** heeft een subsidie toegekend aan Mentor-Escale Namen voor de *omkadering* en de *begeleiding rond de school*.
- Het **Ministerie van Jeugdhulpverlening van de Waals-Brusselse Federatie** ondersteunt de projecten *zelfstandigheid, onthaalgezinnen* en *transitwoningen*:
- Het **Brussels Gewest** en **Wallonië** verleent ons tewerkstellingssteun (APE en ACS).
- De **Gemeente Elsene** draagt bij aan de *collectieve activiteiten* die georganiseerd worden door Mentor-Escale.
- De **Federale en Bicommunautaire Sociale Fondsen van de Non-Profit Sector (FE.BI)** maken het ons mogelijk om de maandelijkse supervisie van het team en vormingen voor de werknemers te financieren.

Mentor-Jeunes:

- Van 2016 tot 2020 financiert de **Franstalige Gemeenschapscommissie (COCOF)** jaarlijks de *sociojuridische begeleiding* van 40 jongeren.
- We kunnen genieten van een **FIM-subsidie (Impulsfonds voor het Migrantenbeleid)** van het **Interfederaal Gelijkekansencentrum** voor de collectieve activiteiten.
- De *burgerschapsweken* werden georganiseerd dankzij de tussenkomst van het **Europees Fonds AMIF - Integratie**.
- Het project schoolverankering dat we samen met AMOS leiden wordt gesteund door het **Europees Sociaal Fonds** voor een periode van 3 jaar (2015-2018).

2. Partnerschappen met de privésector

Naast deze publieke financiering, konden we meerdere partnerschappen tot stand brengen, zoals:

- De **Collibri Foundation*** van de Colruyt Group verlenen steun aan het project *zelfstandigheid* en *schoolbegeleiding*.
- Het **ING-Fonds*** heeft in 2015-2016 bijgedragen aan de *schoolbegeleiding* en *jonge mama's*, naast de steun aan de verwezenlijking van een documentaire.
- Het **Europees Programma voor Integratie en Migratie (EPIM)*** maakt het ons mogelijk om de begeleiding naar *zelfstandigheid* te versterken en een project rond *peterschap* te ontwikkelen.
- De **Koning Boudewijnstichting** steunt het *peterschap* en *school* van de NBMV's.
- De vzw **Action Vivre Ensemble** kent ons financiering toe voor de oprichting van een *circusatelier*.
- **CAP 48** heeft financiering verleend aan Mentor-Escale voor de begeleiding van *jonge mama's* (in het kader van de actie Viva for Life) en aan Mentor-Jeunes voor *school*.

* via de Koning Boudewijnstichting

Tot slot werd de prijs die Mentor-Escale won tijdens de **BNP Paribas Fortis Foundation Awards** gebruikt om het project *zelfstandigheid* te ondersteunen.

3. Privégiften

Dit jaar nog kon Mentor-Escale rekenen op de financiële steun van privéschenkers.

4. Eigen inkomsten

Elk jaar organiseren we een voorstelling waarmee we inkomsten genereren om de loonkosten en bepaalde werkingskosten die niet omlaag kunnen, te dekken.

5. Concrete materiële hulp

- De **voedselbank van Brussel-Brabant** en de **onderneming Arc-en-Ciel** hebben ons niet-bederfelijk voedsel geschonken dat de jongeren die niet over inkomsten beschikken gratis kunnen ophalen bij Mentor-Escale.
- We hebben ook tien computers bestemd voor onze jongeren gekregen in het kader van het project "PC Solidarity" van de vzw **Close the Gap***

* *via de Koning Boudewijnstichting*

CONCLUSIE

NBMV... Vier woorden achter deze vier letters: **N**iet-Begeleide **M**inderjarige **V**reemdelingen: kinderen, jongeren die in België aangekomen zijn zonder ouders of wettelijke voogd.

Op het moment dat ze aankomen bij Mentor-Escale, spreken ze weinig over de redenen die ervoor gezorgd hebben dat ze hun land hebben verlaten. We weten echter dat België hen het vluchtelingenstatuut toegekend heeft en de vervolging erkend waarvan ze het slachtoffer waren in hun land. Ook al hebben ze verschillende bestemmingen, het gaat steeds om kinderen of jongeren die alles hebben moeten achterlaten: hun ouders, familie, vrienden, land, wortels om te ontsnappen aan de oorlog, vervolging of beroving.

Dit jaar hebben we, net zoals de voorgaande jaren, onze acties onvermoeibaar verdergezet. We blijven verder vertrouwen op het model dat onze sterkte uitmaakt sinds meer dan 20 jaar: vertrekken vanuit de mogelijkheden van eenieder om elke jongere die aan onze deur staat te begeleiden om zijn eigen toekomst in handen te nemen en zijn plaats te vinden in onze maatschappij. Naast een sociale voorziening, biedt Mentor-Escale voor alles een toevlucht voor deze jongeren, een huis waar ze op alle momenten opgevangen worden.

Maar 2016 was ook het jaar van de uitdagingen. Ons team is uitgebreid. We ontplooiden verschillende nieuwe acties met name via het project Onthaalgezinnen, een nieuw programma van formaat dat in België opgericht werd en waarmee Mentor-Escale belast werd voor het Franstalig deel van het land. Maar ook de projecten Peterschap en Manorea.

Gelukkig konden we deze verschillende projecten verderzetten in 2017. Zoals 2016 het jaar van de uitdagingen was, is 2017 dat van de zoektocht naar een nieuw evenwicht!

Bénédicte Adnet
Directrice van Mentor-Escale